

DZIENNIK USTAW

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Warszawa, dnia 27 lutego 1979 r.

Nr 4

TREŚĆ:

Poz.:

ROZPORZĄDZENIA RADY MINISTRÓW:

- 18 — z dnia 19 stycznia 1979 r. w sprawie wykazu prac wzbronionych kobietom 37
- 19 — z dnia 26 stycznia 1979 r. w sprawie rodzin zastępczych 42

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

- 20 — z dnia 31 stycznia 1979 r. w sprawie uczestnictwa Izraela i Tonga w Konwencji dotyczącej kolizji praw w przedmiocie formy rozporządzeń testamentowych, sporządzonej w Hadze dnia 5 października 1961 r. 45

OBWIESZCZENIE

- 21 — Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 25 stycznia 1979 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 października 1973 r. w sprawie zakładowego funduszu nagród 45

18

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 19 stycznia 1979 r.

w sprawie wykazu prac wzbronionych kobietom.

Na podstawie art. 176 § 1 Kodeksu pracy (Dz. U. z 1974 r. Nr 24, poz. 141 i z 1975 r. Nr 16, poz. 91), po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Nie wolno zatrudniać kobiet przy pracach szczególnie uciążliwych i szkodliwych dla ich zdrowia, wymienionych w wykazie prac wzbronionych kobietom, stanowiącym załącznik do rozporządzenia.

2. Zakaz zatrudniania kobiet przy pracach określonych dla poszczególnych gałęzi pracy odnosi się również do takich samych prac, wykonywanych w innych gałęziach pracy.

§ 2. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych oraz Centralną Radą Związków Zawodowych może doraźnie — do czasu wprowadzenia odpowiednich zmian w wykazie, jednak na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy — zabronić zatrudniania kobiet przy pracach nie wymienionych w wykazie, jeżeli wykonywanie tych prac zagraża ich zdrowiu.

§ 3. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 lutego 1951 r. o pracach wzbronionych kobietom (Dz. U. z 1951 r. Nr 12, poz. 96, z 1959 r. Nr 18, poz. 109, z 1962 r. Nr 30, poz. 137 i z 1966 r. Nr 32, poz. 195).

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: P. Jaroszewicz

Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 stycznia 1979 r. (poz. 18).

WYKAZ PRAC WZBRONIONYCH KOBIECIOM

I. Dźwiganie i przewożenie ciężarów.

1. Najwyższe dopuszczalne normy przy podnoszeniu, przenoszeniu i przewożeniu ciężarów:

Sposób podnoszenia, przenoszenia lub przewożenia	Najwyższa norma na osobę w kg	U w a g i
1	2	3
A. Ręczne podnoszenie i przenoszenie ciężarów: a) jeśli praca wykonywana jest stale b) jeśli praca wykonywana jest dorywczo	15 25	Przy ręcznym przenoszeniu ciężarów, jeśli pozwala na to ich rodzaj, należy stosować sprzęt pomocniczy, którego ciężar wraz z przenoszonym ładunkiem nie powinien przekraczać ustalonej normy dla pracy stałej i dorywczej
B. Ręczne przenoszenie ciężarów pod górę (pochylnie, schody): a) jeśli praca wykonywana jest stale b) jeśli praca wykonywana jest dorywczo	10 20	
C. Na taczkach jednokołowych po powierzchni równej, gładkiej, o stałej twardości lub po ułożonych deskach	50	Stromość toru (tzn. stosunek maksymalnego wzniesienia do długości drogi) nie może przekraczać 0,02
D. Na trzy- lub czterokołowych wózkach poruszanych ręcznie	100	Stromość toru nie może przekraczać 0,01
E. Na dwukołowych wózkach poruszanych ręcznie: a) po powierzchni równej, gładkiej, o stałej twardości b) po powierzchni nierównej	100 60	Stromość toru nie może przekraczać 0,02 Stromość toru nie może przekraczać 0,01
F. W wagonikach (kolebach) po szynach	400	Stromość toru nie może przekraczać 0,01
G. Kobiętom w ciąży: a) do 6 miesiąca włącznie: dźwiganie ciężarów powyżej 5 kg; przewożenie ciężarów w sposób określony w pkt C i E oraz przewożenie ciężarów ponad połowę norm wskazanych w pkt D i F; b) po 6 miesiącu ciąży: wszelkie podnoszenie, przenoszenie, przesuwanie i przewożenie ciężarów.		

Uwaga:

Normy dla przewożenia ciężarów podane w pkt C—F nie obejmują ciężaru sprzętu.

2. Wydatek energetyczny przy pracach wymienionych w pkt A—F nie może przekraczać 1.300 kcal w czasie zmiany roboczej.

5. W kamieniołomach — prace: skalników, wiertaczy, strzałowych, kliniarzy.

II. Górnictwo, kamieniołomy.

3. Prace pod ziemią we wszystkich kopalniach, z wyjątkiem pracy:

- na stanowisku kierowniczym, nie wymagającej stałego przebywania pod ziemią i wykonywania pracy fizycznej.
- w służbie zdrowia,
- w okresie studiów lub w ramach szkolenia zawodowego.
- wykonywanej dorywczo i nie wymagającej pracy fizycznej.

4. W kopalniach odkrywkowych: urabianie frontu roboczego.

III. Hutnictwo i przemysł metalowy.

6. Prace bezpośrednio związane z wytapianiem i rozlewaniem żeliwa i stali, z wyjątkiem: odlewania na aparatach pod ciśnieniem oraz maszynowego i ręcznego formowania drobnych odlewów, a także formowania rdzeni, których waga nie przekracza 15 kg wraz z wagą skrzynki i piasku formierskiego.

7. Prace przy prażeniu i spiekaniu rud ołowianych; wytapianie, rafinowanie, odlewanie, walcowanie, przeciąganie i wytłaczanie ołowiu; powlekanie ołowiem, hartowanie w kąpeli ołowianej; wyrabianie, mielenie, przesiewanie i pakowanie tlenków ołowiu; ołowienie kabli; wyrób i lutowanie akumulatorów ołowianych.

8. Prace bezpośrednio związane z wytwarzaniem, topieniem i odlewaniem szkodliwych metali nieżelaznych, np. miedzi, rtęci, cynku i kadmu.

9. Wytapianie, odlewanie i oczyszczanie odlewów stopów krzemu i manganu z metalami.

10. Prace bezpośrednio związane z walcowaniem metali na gorąco, począwszy od załadowania pieca.

11. Bezpośrednia obsługa pieców do obróbki termicznej metali z zastosowaniem kąpieli solnej o składnikach szkodliwych dla zdrowia, jeśli zawartość tych składników w powietrzu przekracza najwyższe dopuszczalne stężenie.

12. Obsługa generatorów gazowych i ich urządzeń do regeneracji i rekuperacji ciepła.

13. Oczyszczanie gazociągów i wież do absorpcji (skruberów).

14. Prace przy obsłudze kotłów i urządzeń kotłowni o wydajności większej niż 20.000 kcal/h, a mianowicie praca palaczy przy ręcznym zasypywaniu paliwa, odpielanie i odżużlanie ręczne, czyszczenie kotłów.

15. Nitowanie kotłów, zbiorników i konstrukcji żelaznych, zarówno ręczne, jak i przy użyciu młotków pneumatycznych.

16. Prace przy narzędziach udarowych oraz pneumatycznych lub elektrycznych, dających wstrząsy szkodliwe dla zdrowia.

17. Galwaniczne pokrywanie metalami przy stosowaniu kąpieli zawierających składniki szkodliwe dla zdrowia.

18. Metalizacja natryskowa przy użyciu metali szkodliwych dla zdrowia, jak np. ołowiu i kadmu.

19. Spawanie w zbiornikach. Spawanie i cięcie metali zawierających ołów lub pokrytych farbami ołowowymi, a także metali nieżelaznych, jeżeli przy ich spawaniu i cięciu powstają pary lub gazy szkodliwe dla zdrowia.

20. Stosowanie stopów ołowiu w postaci rozdrobnionej, zawierających ponad 10% ołowiu, oraz lutowanie drobnych przedmiotów stopami zawierającymi ponad 50% ołowiu.

21. Wyrób i stosowanie emalii zawierającej ołów; obsługa pieców nie zmechanizowanych do wypalania naczyń emaliowanych.

IV. Przemysł mineralny.

22. W cegielniach, w fabrykach fajansu, porcelany oraz w innych fabrykach ceramicznych:

wyładowywanie i ustawianie wewnątrz gorących pieców; obsługa pieców do wypalania, z wyjątkiem pieców tunelowych w pełni zmechanizowanych, jeśli zawartość tlenku węgla w powietrzu nie przekracza najwyższego dopuszczalnego stężenia; wyjątek nie dotyczy pieców, w których wypala się wyroby pokryte polewą ołowianą lub zawierającą inne związki szkodliwe dla zdrowia;

przygotowywanie polewy zawierającej ołów lub inne składniki szkodliwe dla zdrowia;

polowanie i prace związane z wyrobami pokrytymi nie przetopioną polewą, jeśli zawiera ona nie związane chemicznie tlenki ołowiu lub inne składniki szkodliwe dla zdrowia.

23. A. W hutach szkła:

wyładowywanie i ustawianie wyrobów wewnątrz gorących pieców, ręczne mieszanie surowca, bezpośrednia

obsługa pieców do wytapiania masy szklanej, nie zmechanizowane wydmuchiwanie szkła; prace przy produkcji włókna szklanego, jeśli zawartość pyłu w powietrzu przekracza najwyższe dopuszczalne stężenie;

B. W hutach szkła i szlifierniach szkła:
wytrawianie szkła za pomocą fluorowodoru.

24. W fabrykach cementu:

prace palaczy przy obsłudze pieców do wypalania klinkieru, z wyjątkiem w pełni zmechanizowanych pieców szybowych i obrotowych, jeśli zawartość tlenku węgla w powietrzu nie przekracza najwyższego dopuszczalnego stężenia;

nie zmechanizowane odważanie i pakowanie cementu; zmechanizowane odważanie i pakowanie cementu, jeśli zawartość pyłu w powietrzu przekracza najwyższe dopuszczalne stężenie.

25. W wapiennikach:

wypalanie wapna (prace palaczy, układaczy, wapniarzy), z wyjątkiem obsługi pieców szybowych w pełni zmechanizowanych, jeśli zawartość tlenku węgla w powietrzu nie przekracza najwyższego dopuszczalnego stężenia;

odważanie i pakowanie wapna, jeśli zawartość pyłu w powietrzu przekracza najwyższe dopuszczalne stężenie.

26. W fabrykach materiałów izolacyjnych:

wytapianie smoły, asfaltu, szlaki żużlowej (wełny żużlowej); prace przy produkcji włókna szklanego i przy rozdrabnianiu azbestu, jeśli zawartość pyłu w powietrzu przekracza najwyższe dopuszczalne stężenie.

V. Przemysł chemiczny.

27. Wytwarzanie, przerób, rozważanie oraz pakowanie arsenu i jego związków.

28. Wytwarzanie, przerób i rozlewanie aniliny: wytwarzanie, przerób i rozlewanie bądź rozważanie i pakowanie pochodnych aniliny oraz innych syntetycznych barwników organicznych szkodliwych dla zdrowia, jeśli zawartość tych związków w powietrzu przekracza najwyższe dopuszczalne stężenie.

29. Wytwarzanie, przerób i prace połączone z wydzielaniem się szkodliwych związków organicznych, pochodzących z destylatów smoły pogazowej, a w szczególności węglowodorów o budowie pierścieniowej, jak:

- benzen i jego pochodne;
- toluen i ksylen, jeśli zawartość ich par w powietrzu przekracza najwyższe dopuszczalne stężenie.

30. Kobietom w ciąży i kobietom karmiącym: prace związane z narażeniem na działanie benzenu, produktów zawierających benzen i jego pochodne.

31. Wytwarzanie, rozlewanie i dodawanie do płynnego paliwa czteroetylku ołowiu.

32. Wytwarzanie, przerób, stosowanie w produkcji i rozważanie oraz pakowanie fosforu i jego związków szkodliwych dla zdrowia, z wyjątkiem stosowania fosforu czerwonego.

33. Wytwarzanie, przerób i stosowanie w produkcji fluoru, chloru, bromu i jodu.

34. Wytwarzanie, przerób i stosowanie w produkcji fluorowodoru, dwutlenku i trójtlenku siarki, kwasów chromowego i dwuchromowego oraz prace związane z wydzie-

laniem się wymienionych wyżej związków (np. przy produkcji superfosfatów);
wytwarzanie kwasu solnego;
wytwarzanie kwasu siarkowego;
wytwarzanie, przerób i stosowanie w produkcji kwasu azotowego i azotowego, z wyjątkiem utleniania par amoniaku na katalizatorze platynowym, jeśli zawartość substancji szkodliwych dla zdrowia w powietrzu nie przekracza najwyższego dopuszczalnego stężenia; oczyszczanie zbiorników po stężonym kwasie siarkowym; prace związane z wydzielaniem się siarkowodoru, jeśli jego zawartość w powietrzu przekracza najwyższe dopuszczalne stężenie.

35. Prace połączone z wydzielaniem się tlenków azotu, jeżeli proces nie przebiega w zamkniętej aparaturze i zawartość tlenków azotu w powietrzu przekracza najwyższe dopuszczalne stężenie.

36. Wytwarzanie, przerób i stosowanie w produkcji szkodliwych dla zdrowia soli kwasów: chromowego i dwuchromowego (chromianów i dwuchromianów), cyjanowodorowego (cyjanów) oraz siarczków; wytwarzanie soli kwasów: siarkawego (siarczynów), podchlorawego (podchlorynów) i chlorowego (chloranów).

37. Wytwarzanie, przerób i stosowanie w produkcji dwucyjanu i fosgeny; prace przy wytwarzaniu karbidu; prace wykonywane bezpośrednio przy piecach o typie otwartym, ręczne rozdrabnianie karbidu;
wytwarzanie dwusiarczku węgla;
prace związane ze stosowaniem lub wydzielaniem się dwusiarczku węgla, jeśli jego zawartość w powietrzu przekracza najwyższe dopuszczalne stężenie.

38. Prace z rtęcią. Wytwarzanie, przerób i stosowanie związków rtęci, takich jak sublimat, kalomel, azotan rtęci oraz amalgamaty rtęci.

39. Wyrób pokostów, lakierów i farb, zawierających składniki szkodliwe dla zdrowia, jeśli zawartość tych składników w powietrzu przekracza najwyższe dopuszczalne stężenie;

wytwarzanie, przerób, rozważanie, pakowanie i stosowanie farb ołowiowych, np. bieli ołowiowej, minii, glejty i żółceni chromowej.

40. Wytwarzanie, przerób i stosowanie w produkcji szkodliwych dla zdrowia pochodnych chlorowych rzędu tłuszczowego, takich jak chloroform, chloral, trójchloroetylen (tzw. „tri”), czterochloroetylen i czterochlorek węgla, jeśli zawartość wymienionych związków w powietrzu przekracza najwyższe dopuszczalne stężenie.

41. Topienie i spalanie siarki.

42. Wytwarzanie, przerób i stosowanie w produkcji alkoholu metylowego oraz innych alkoholów szkodliwych dla zdrowia, jeśli zawartość tych substancji w powietrzu przekracza najwyższe dopuszczalne stężenie. Zakaz ten nie dotyczy rozlewania i stosowania denaturatu (spirytusu skażonego).

43. Wytwarzanie, przerób i stosowanie w produkcji szkodliwych dla zdrowia aldehydów (jak formalina), ketonów (jak aceton) i estrów, jeśli zawartość tych związków w powietrzu przekracza najwyższe dopuszczalne stężenie.

44. Wulkanizacja gumy na zimno oraz wyrób faktys.

45. Przy produkcji wyrobów gumowych ręczne przygotowywanie mieszanek gumowych, jeśli w ich skład wchodzi związek ołowiu.

46. W fabrykach wiskozowych włókien sztucznych: prace, przy których wydzielają się siarkowodor i dwusiarczki węgla.

Uwaga: Zakazy wymienione w rozdziale V nie dotyczą dorywczej styczności z substancjami wymienionymi w pkt 27—29 i 31—46 podczas prac wykonywanych w laboratoriach, aptekach i w lecznictwie oraz prac naukowo-badawczych, z wyjątkiem prac kobiet w ciąży i kobiet karmiących, jeżeli prace te związane są z narażeniem na działanie benzenu lub produktów zawierających benzen i jego pochodne.

VI. Prace z materiałami wybuchowymi.

47. Prace bezpośrednio przy nitracji wszelkich związków organicznych, jak: gliceryna, glikol, węglowodany, celuloza, węglowodory aromatyczne i ich pochodne;

prace bezpośrednio przy przygotowywaniu kwasów do nitracji i przerabianiu kwasów ponitracyjnych.

48. Wyrób piorunianu rtęci i azydki ołowiu.

VII. Sucha destylacja węgla oraz przemysł naftowo-rafineryjny i gazów ziemnych.

49. Bezpośrednia obsługa pieców koksowniczych, z wyjątkiem obsługi osadników koksiku oraz elektrowozów;

obsługa aparatury produkcyjnej w gazowniach, jeśli zawartość szkodliwych związków (np. tlenku węgla) w powietrzu przekracza najwyższe dopuszczalne stężenie;

rozdzielanie, oczyszczanie i przeróbka produktów suchej destylacji węgla, jeśli zawartość w powietrzu wydzielających się składników szkodliwych dla zdrowia przekracza najwyższe dopuszczalne stężenie;

prace narażające na szkodliwe dla zdrowia działanie paku; oczyszczanie kotłów asfaltowych, koksowych, retort oraz pieców gazowniczych i koksowniczych.

50. W rafineriach ropy naftowej i w stacjach paliw płynnych:

prace palaczy pieców produkcyjnych, nie opalanych gazami;

obsługa agitatorów kwasowych i odbieralników;

prace w parafiniarniach, z wyjątkiem prac z oczyszczoną parafiną;

rozlewanie asfaltu;

rozlewanie benzyny zawierającej czteroetylen ołowiu; zakaz nie dotyczy sprzedawczyń w stacjach paliw płynnych, wyposażonych w mechaniczne urządzenia do rozlewania paliw, z wyjątkiem kobiet w ciąży oraz kobiet karmiących;

oczyszczanie kotłów, agitatorów, zbiorników, cystern i dołów ropnych;

wyrąbwanie koksu z kotłów;

wykopywanie smoły kwaśnej z dołów;

prace przy przeróbce rop siarkowych;

rozbiorcza pieców produkcyjnych.

VIII. Przemysł włókienniczy.

51. W fabrykach włókienniczych:
ręczne przygotowywanie czerni anilinowej oraz ręczne przygotowywanie roztworów bielących.

IX. Przemysł papierniczy.

52. W fabrykach celulozy: prace, przy których wydziela się dwutlenek siarki, jeśli jego zawartość w powietrzu przekracza najwyższe dopuszczalne stężenie.

53. W fabrykach celulozy, papieru i tektury: prace przy ręcznym przygotowywaniu roztworów chlorowych.

Kobietom w ciąży:

prace przy obsłudze maszyn papierniczych, korowarek bębnowych, automatów do wyrobów z mas, maszyn rozdrabniających drewno, urządzeń warzelni celulozy, bielarni oraz urządzeń związanych z regeneracją ługów pocelulozowych.

X. Przemysł garbarski.

54. Prace w mokrych działach garbarni: oczyszczanie dołów garbarskich.

XI. Przemysł spożywczy.

55. W cukrowniach i rafineriach cukru: splaw i mycie buraków, oczyszczanie dyfuzorów; obsługa błotniarek; obsługa wirówek nie w pełni zautomatyzowanych; prace w siarkowniach; rozlewanie rafinady i przenoszenie gorących form z rafinadą.

56. W fabrykach wyrobów tytoniowych: oczyszczanie urządzeń pyłochłonnych; obsługa maszyn do krajania, prażenia i roztrząsania tytoniu.

57. W fabrykach kleju i żelatyny: obsługa młynów kostnych.

58. Prace w rzeźniach przy uboju bydła i nierogacizny.

XII. Przemysł poligraficzny.

59. W chemigrafii:

prace przy trawieniu, jeśli zawartość w powietrzu szkodliwych dla zdrowia związków przekracza najwyższe dopuszczalne stężenie; prace przy wkleślodruku, jeśli stężenie w powietrzu par rozpuszczalników szkodliwych dla zdrowia, jak toluen i ksylen, przekracza najwyższe dopuszczalne stężenie.

Kobietom w ciąży i kobietom karmiącym:

prace związane z narażeniem na działanie par rozpuszczalników szkodliwych dla zdrowia, niezależnie od ich stężenia.

60. Prace przy linotypach, jeśli zawartość ołowiu w powietrzu przekracza najwyższe dopuszczalne stężenie; odlew i wykańczanie stereotypów oraz wszelkie inne prace wykonywane w pomieszczeniach, w których odlewa się i wykańcza stereotypy.

61. Prace w odlewni czcionek, z wyjątkiem działu sortowania i pakowania gotowych czcionek, jeśli czynności te wykonywane są w pomieszczeniach całkowicie oddzielonych od odlewni czcionek.

XIII. Prace budowlane i drogowe.

62. Prace w kesonach.

63. Gotowanie asfaltu; rozściółka masy bitumicznej; ciężkie prace kamieniarskie; ciężkie prace posadzkarskie; ręczne cyklinowanie;

ręczne szlifowanie posadzek ze sztucznych mas kamiennych.

Kobietom w ciąży:

prace na wysokości oraz prace malarskie przy użyciu farb zawierających lotne składniki szkodliwe dla zdrowia.

64. Ręczne kopanie studzien.

XIV. Komunikacja i przewóz.

65. W kolejnictwie:

prace manewrowe, obsługa płoż hamulcowych (płożowni); przedmuchiwanie rur płomiennych w kotłach parowych; ręczne ładowanie węgla na parowóz; prace przy wylewaniu panewek; ręczne podbijanie podkładów kolejowych; prace w kanałach oczystkowych.

66. W żegludze śródlądowej: prace palaczy na statkach na paliwo stałe; prace sterników na statkach o ręcznym sterze.

67. W żegludze morskiej i w rybolówstwie morskim: prace na statkach w dziale maszynowym (prace motorzystów i ich pomocników, palaczy); prace na statkach w dziale pokładowym, z wyjątkiem obsługi radiowej i nawigacyjnej.

68. Prace nurków.

69. Prace kierowców samochodów ciężarowych o tonażu ponad 2,5 tony oraz autobusów o liczbie miejsc ponad 14, z wyjątkiem trolejbusów.

70. Kobietom w ciąży i kobietom karmiącym: prace we wszelkiego rodzaju pojazdach mechanicznych znajdujących się w ruchu.

XV. Służba zdrowia i technika atomowa.

71. Prace w warunkach narażenia na promieniowanie jonizujące, jeżeli mogą być przekroczone graniczne wartości dawek ustalonych dla pracowników bezpośrednio narażonych.

72. Kobietom w ciąży:

prace w warunkach narażenia na działanie pola elektromagnetycznego wysokiej częstotliwości.

73. Prace dezynfekcyjne i dezynsekcyjne przy użyciu chemikalii szkodliwych dla zdrowia.

XVI. Gospodarka komunalna.

74. Oczyszczanie dołów kloacalnych; oczyszczanie sieci kanalizacyjnej.

XVII. Rolnictwo.

75. Prace w charakterze traktorzystów i pomocników traktorzystów.

76. Wysiewanie azotniaku, superfosfatu pylistego i wapna nawozowego oraz inne prace przy tych nawozach sztucznych; rozlewanie wody amoniakalnej;

prace przy użyciu i przygotowaniu chemicznych środków ochrony roślin oraz inne prace po zakończeniu stosowania tych środków;
zaprawianie ziarna.

Zakaz nie dotyczy prac przy sprzedaży chemicznych środków ochrony roślin w zamkniętych szczelnych opakowaniach fabrycznych bez rozważania.

77. Bezpośrednie podawanie zboża do bębna młocarni.

78. Kobietom w ciąży:
zbieranie ziemniaków za koparką.

79. Prace przy bezpośredniej obsłudze knurów, ogierów, buhajów oraz bydła dotkniętego brucelozą.

Kobietom w ciąży i karmiącym:

prace przy obsłudze zwierząt dotkniętych chorobami zakaźnymi.

80. Usuwanie ubitego nawozu zwierzęcego z zabudowań gospodarczych bez stosowania urządzeń do krajania.

81. Prace na targowicy w obwodzie urzędowego badania zwierząt. Zakaz nie dotyczy lekarek weterynarii.

82. Prace przy połowach; przy ręcznym wybieraniu sieci.

83. Prace przy wydobywaniu torfu.

XVIII. Leśnictwo.

84. Przygotowanie gleby do sadzenia lasu w ciężkich warunkach terenowych (bagnistych, skalistych) lub przy użyciu mechanicznych pługów leśnych.

85. Trzebież lasu; obcinanie gałęzi drzew stojących; zbieranie nasion i szyszek z drzew stojących.

86. Prace przy użyciu środków owadobójczych i grzybobójczych.

87. Ręczne i mechaniczne ścinanie drzew; ogławianie i ręczne korowanie drewna; pozyskiwanie karpiny; zrywka drewna oraz załadunek, wyładunek i transport dłużyc, kłód i karpiny; obracanie i układanie w stosy (myglowanie) dłużyc, kłód i karpiny oraz rozbieranie stosów.

88. Wyrzynka drewna na poszczególne asortymenty; poprzeczne przerzynanie dłużyc i kłód; ciosanie kłód siekierą i toporem; ręczne rąbanie karpiny; obsługa rębarek.

89. Bezpośrednia obsługa traków i podtracza; obsługa pił tarczowych oraz pił taśmowych, strugarek, wyrówniarek i innych szybkoobrotowych maszyn do obróbki drewna.

Kobietom w ciąży:

prace w lakierniach, w meblarstwie; przy produkcji żywic syntetycznych i klejów; przy produkcji sklejek i płyt wiórowych; przy urządzeniach rozdrabniających drewno mechanicznie.

90. Rozdzielanie, oczyszczanie i przerób produktów suchej destylacji drewna; oczyszczanie retort, ekstraktorów i kotłów destylacyjnych oraz zbiorników po produktach destylacji.

91. Ekspedycja i rozładunek żywicy, kalafonii i terpentyny w beczkach oraz wylanie z beczek do zbiorników.

92. Zestawianie i rozbieranie tratw oraz spławianie drewna.

93. Prace przy zabudowywaniu potoków górskich.

19

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 26 stycznia 1979 r.

w sprawie rodzin zastępczych.

Na podstawie art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz. U. z 1961 r. Nr 32, poz. 160, z 1971 r. Nr 12, poz. 115, z 1972 r. Nr 16, poz. 114 i z 1975 r. Nr 45, poz. 234) zarządza się, co następuje:

§ 1. W celu zapewnienia dzieciom pozbawionym należytej pieczy rodzicielskiej właściwych warunków wychowania Państwo organizuje i rozwija rodziny zastępcze, tworzy warunki do ich prawidłowego funkcjonowania oraz udziela pomocy pieniężnej i rzeczowej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci przebywających w rodzinach zastępczych.

§ 2. 1. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu opiekuńczego.

2. Dziecko może być również umieszczone w rodzinie zastępczej bez orzeczenia sądu opiekuńczego na podstawie umowy powierzenia dziecka, zawartej na piśmie między rodziną zastępczą a terenowym organem administracji państwowej właściwym dla miejsca zamieszkania tej rodziny — na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka, któ-

rym przysługuje władza rodzicielska. Organ ten obowiązany jest pouczyć rodzinę zastępczą o jej prawach i obowiązkach oraz o możliwości uzyskania pomocy Państwa.

3. Rodzina zastępcza podejmuje obowiązek pieczy i wychowania powierzonego dziecka z dniem jej ustanowienia przez sąd bądź z dniem zawarcia umowy powierzenia dziecka między tą rodziną a terenowym organem administracji państwowej właściwym dla jej stałego miejsca zamieszkania.

4. Zasady i warunki zawierania umów z rodzinami zastępczymi ustali Minister Oświaty i Wychowania.

§ 3. 1. Pełnienie społecznej funkcji rodziny zastępczej może być powierzone małżeństwu lub osobie nie pozostającej w związku małżeńskim, jeżeli spełniają następujące warunki:

- 1) dają rękojmię należytego wykonywania zadań rodziny zastępczej,
- 2) mają obywatelstwo polskie, miejsce zamieszkania w kraju i korzystają z pełni praw cywilnych i obywatelskich,